

Список використаних джерел:

1. Кальченко Т.В. Глобальна економіка: методологія системних досліджень: монографія / Тимур Валерійович Кальченко. – К.: КНЕУ, 2006. – 248 с.
2. Радзівська С.О. Глобальна економіка: конспект лекцій для студентів економічних напрямів підготовки усіх форм навчання / С.О. Радзівська. – К.: «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2015. – 344 с.

Владикін Р.Д.

студент,

*Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ

Фармацевтична промисловість – одна з найскладніших галузей хімічної індустрії, відрізняється великою кількістю підгалузей, високим рівнем НДДКР і величезними капітальними витратами. Продукція сучасної фармацевтичної промисловості набуває все більшого значення для охорони здоров'я постійно зростаючого населення планети. Дана галузь відрізняється високими темпами зростання виробництва і прибутку, при цьому зростання попиту на лікарські препарати в світі і в окремих країнах практично не залежить від підйомів або спадів в економіці. Фармацевтична галузь є одним з важливих секторів світової економіки.

Світовий фармацевтичний ринок являє собою приклад олігополістичного ринку: в його рамках надзвичайно великий вплив робить деяку кількість найбільш великих його гравців – виробників лікарських засобів, об'єднаних в умовний картель під назвою «Big Pharma», що володіють доходами понад 3 млрд доларів і витратами на наукові дослідження і розробки – понад 500 млн доларів на рік. Більш того, десять найбільших компаній, незмінні лідери фармацевтичної індустрії, представлені в цьому списку, протягом довгого часу утримують ринкову частку, сукупно перевищує третину всього світового ринку фармацевтичних препаратів. Як свідчать статистичні дані, середні витрати на ліки на душу населення різні. В Японії вони складають 506 дол. США на рік при середній тривалості життя 82,15 років (78,7 – у чоловіків; 85,6 – у жінок); в Греції – 677 дол. США при середній тривалості життя громадян в цій країні 79,5 років (76,9 – у чоловіків і 82,1 – у жінок); в США – 878 дол. США при середній тривалості життя 78,1 року (75,2 – у чоловіків; вісімдесят першого жінок); в Росії – 240 дол. США при середній тривалості життя громадян 66,05 років (59,1 – у чоловіків; сімдесят третьої жінок) [1, с. 120].

Зараз найбільш наукомісткої і прибутковою сферою фармацевтичної галузі має переваги розвиненого сегмента R & D, є біотехнологічна. У світовій

практиці більше 50% інвестицій, спрямованих на фінансування розробок в біотехнологічній сфері, акумулюють розвинені компанії. У біофармацевтичному секторі фармацевтичної промисловості фахівці зайняті дослідженнями і розробкою новітніх методів лікування і ліків для хворих, чиї потреби в ефективному лікуванні не можуть бути задоволені при застосуванні традиційних препаратів. На рахунок світової біофармацевтики більше 5000 інноваційних препаратів і більше 500 млрд. дол. США інвестицій в R & D з 2000 р. [2, с. 45].

Основна частина медикаментів (більше 75%), яка надходить на світовий ринок, виробляється в США, Японії, Німеччині, Франції, Великобританії, Швейцарії, Італії та Іспанії. Ці країни є виробниками оригінальних, найбільш ефективних і якісних лікарських засобів. Динаміка розвитку світового фармацевтичного ринку за останні 10 років свідчить про те, що виробництво ліків є сьогодні і залишиться в майбутньому одним з найперспективніших галузей.

Однак, в 2018 прогнозується суттєве збільшення видатків на інвестиції в R & D-сектор в таких країнах як Бразилія, Китай і Індія, які мають сприятливий інвестиційний клімат внаслідок низької вартості трудових ресурсів. Цей фактор стає причиною «еміграції» дослідницьких активів з Європи в ці країни.

«Big Pharma» переживає зараз складний період свого розвитку. Це стосується і активності в області R & D. Основні проблеми фармацевтичних мультинаціональних корпорацій носять об'єктивний характер. Тенденція зниження середньорічних темпів зростання витрат на R & D як в США, так і в європейських країнах пов'язана з рядом причин. За останні роки пройшли або проходять терміни дії патентів на значну частину інноваційних препаратів, залишаючи компанії-розробники без оригінальних ЛЗ коштів, приносить значні втрати. За період з 2015 по 2017 втрати прибутку великими корпораціями з цієї причини щорічно становили понад 25 млрд. Дол. США [3, с. 22].

Одним з факторів, що дозволяють світової фармацевтичній галузі зберігати зростання, є тенденція, пов'язана з процесами консолідації, злиттів і поглинань (M & A). Цей процес здійснюється компаніями для розширення бізнесу і виходу на нові ринки, а також для пошуку нових технологій розробки і досліджень лікарських препаратів.

Важливою рушійною силою угод по M & A є прагнення фармацевтичних і біотехнологічних компаній зайняти лідируючі позиції на фармацевтичному ринку. Такі угоди вже довгий час залишаються одним з ключових інструментів для розвитку бізнесу. Стратегічно правильно продумані злиття і поглинання можуть дозволити компанії поповнити свій продуктивний портфель препаратами, користуються попитом на ринку, стримуючи таким чином удари конкурентів з боку генериків, тобто версій оригінальних лікарських засобів після закінчення терміну патентного захисту. Крім того, M & A сприяють розширенню присутності компаній на раніше неохоплених ринках, а також дають можливість отримати нові технологічні платформи та напрацювання в певних сферах.

Найважливішою тенденцією сучасного світового фармацевтичного ринку є зміна географічної структури попиту. На початку 2000-х рр. Зростання споживання ЛЗ було обумовлено позитивною динамікою попиту на ринках розвинених країн, проте зараз – країн, що розвиваються. Їх значення в майбутньому буде зростати, як і їх розміри.

Індія і Китай знаходяться на першому і другому місцях серед країн, що прагнуть в найближчі 10 років подолати перевагу Заходу на світовому ринку ЛЗ, на третьому – Бразилія. До групи стрімко зростаючих ринків відносять також Туреччину, Мексику, Росію, Південну Корею. Даний фармсекторі налічує понад 3 млрд. Населення або 45% населення планети.

Список використаних джерел:

1. Аналіз ринкової влади на ринках фармацевтичної продукції [електронний ресурс] / Конкуренція і право – Електронні данні – 2014. URL: <http://cljournal.ru/ann2/80/> (дата звернення 19.04.2016).
2. Блокбастерная зависимость / Интернет-журнал «Lobur» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lobur.ru/index.php/2013-03-15-16-15-59/1875-blokbasternaja-zavisimost>.
3. Балашов А.І. Нові тенденції в розвитку світової фармацевтичної галузі до кінця першого десятиліття ХХІ століття // Известия РГПУ им. А.И. Герцена. – 2010. – № 124. – С. 106-115.

Задорожна О.Г.

кандидат економічних наук, доцент;

Топчій Г.О.

студент,

*Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна*

МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ФАКТОР АНТИКРИЗОВИХ СТРАТЕГІЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Ключова роль конкуренції для функціонування ринкової економіки була встановлена ще в XVII ст. Адамом Смітом в його знаменитому принципі «невидимої руки», відповідно до якого конкуренція є найважливішим механізмом забезпечення ефективності, пропорційності і динаміки ринкової економіки.

Сучасна конкуренція як невід’ємний атрибут світового ринку, як форма вираження процесів характеризується небаченим раніше динамізмом і масштабністю, гостротою. Масштабність конкуренції обумовлена повсюдним зростанням числа учасників зовнішньоторговельних операцій, що втягуються в міжнародний обмін під впливом міжнародного поділу праці, міжнародної спеціалізації і кооперації в різних областях. Індустріалізація господарського